

ЗАКОН

о избору народних посланика

„Службени гласник РС“, бр. 35 од 10. октобра 2000, 57 од 30. маја 2003 - УС, 72 од 18. јула 2003 - др. закон, 18 од 25. фебруара 2004, 85 од 6. октобра 2005 - др. законик, 101 од 21. новембра 2005 - др. закон, 104 од 16. децембра 2009 - др. закон, 28 од 26. априла 2011 - УС, 36 од 27. маја 2011, 12 од 8. фебруара 2020, 68 од 10. маја 2020.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се избор и престанак мандата народних посланика Народне скупштине Републике Србије (у даљем тексту: посланици).

Члан 2.

Грађани бирају посланике на основу слободног, општег, једнаког и непосредног изборног права, тајним гласањем.

Нико нема право да, по било ком основу, спречава или приморава грађанина да гласа, да га позива на одговорност због гласања и да од њега тражи да се изјасни за кога је гласао или зашто није гласао.

Члан 3.

Народна скупштина Републике Србије има 250 посланика, који се бирају на четири године.

Члан 4.

Посланици се бирају у Републици Србији, као једној изборној јединици, на основу листа политичких странака, страначких коалиција, других политичких организација и листа које предложи групе грађана (у даљем тексту: изборна листа).

Посланички мандати расподељују се сразмерно броју добијених гласова.

Члан 5.

Грађани имају право да преко средстава јавног обавештавања буду обавештени о изборним програмима и активностима подносилаца изборних листа, као и о кандидатима са изборних листа.

Средства јавног обавештавања дужна су да обезбеде равноправност у обавештавању о свим подносиоцима изборних листа и кандидатима са тих листа.

Изборна пропаганда преко средстава јавног обавештавања и јавних скупова и објављивање процене резултата избора забрањени су 48 часова пре дана

одржавања избора и на дан одржавања избора до затварања бирачких места.

Члан 6.

Органи за спровођење избора су Републичка изборна комисија и бирачки одбори.

Члан 7.

Заштиту изборног права обезбеђују Републичка изборна комисија, **Управни суд*** и надлежни судови.

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 8.

Средства за спровођење избора за посланике обезбеђују се у буџету Републике Србије.

II. ИЗБОРНО ПРАВО

Члан 9.

Изборно право у смислу овог закона обухвата право грађана да на начин и по поступку који је утврђен овим законом: бирају и буду бирани; кандидују и буду кандидовани, одлучују о предложеним кандидатима и изборним листама; да кандидатима јавно постављају питања; да буду правовремено, истинито, потпуно и објективно обавештени о програмима и активностима подносилаца изборних листа и о кандидатима са тих листа, као и да располажу другим правима која су предвиђена овим законом.

Члан 10.*

Право да бира посланика и да буде биран за посланика има пунолетан пословно способан држављанин Републике Србије са пребивалиштем у Републици Србији (у даљем тексту: бирач).*

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 11.

Посланик не може истовремено бити носилац правосудне или друге функције на коју га бира Народна скупштина Републике Србије, нити други функционер или запослени који у републичком органу обавља послове који се односе на делокруг тог органа, осим у случајевима утврђеним Уставом.

Даном потврђивања посланичког мандата лицу изабраном од Народне скупштине Републике Србије престаје та функција, а лицу запосленом у републичком органу почиње да мирује радни однос.

III. БИРАЧКИ СПИСКОВИ

Чл. 12. до 24.

Престали су да важе (види члан 29. Закона - 104/2009-57)

IV. РАСПИСИВАЊЕ ИЗБОРА

Члан 25.

Изборе за посланике расписује **председник Републике***. Одлуком о расписивању избора одређују се дан одржавања избора и дан од кога почињу тећи рокови за вршење изборних радњи.

Одлука о расписивању избора објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 26.

Од дана расписивања до дана одржавања избора не може протећи мање од 45 ни више од **60*** дана.

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 27.

Избори за посланике одржавају се најкасније 30 дана пре истека мандата посланика којима истиче мандат.

Даном потврђивања мандата новоизабраним посланицима престаје функција посланика чији мандат истиче.

Потврђивање мандата посланика врши се на основу уверења о избору за народног посланика и извештаја Републичке изборне комисије о спроведеним изборима, у року од 30 дана **од дана проглашења коначних резултата избора***.

На конститутивној седници Народне скупштине Републике Србије образује се комисија од три члана ради утврђивања сагласности уверења о избору за народног посланика и извештаја Републичке изборне комисије.

На основу извештаја комисије из става 4. овог члана лице које председава конститутивном седницом Народне скупштине Републике Србије констатује да је Републичка изборна комисија поднела извештај о спроведеним изборима и која су уверења о избору за народне посланике у сагласности са тим извештајем, чиме је потврђен мандат новоизабраним посланицима.

*Службени гласник РС, број 36/2011

V. ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

1. Положај органа

Члан 28.

Органи за спровођење избора су самостални и независни у раду и раде на основу закона и прописа донетих на основу закона.

За свој рад органи за спровођење избора одговарају органу који их је именовео.

Сви државни и други органи и организације дужни су да пружају помоћ органима за спровођење избора и да им достављају податке потребне за рад.

Члан 29.

Органи за спровођење избора раде у сталном и проширеном саставу.

Органи за спровођење избора раде у проширеном саставу од дана утврђивања тог састава до завршетка избора.

Органи за спровођење избора одлучују већином гласова чланова у сталном, односно проширеном саставу.

Ниједна политичка странка, страначка коалиција или друга политичка организација не могу имати више од половине чланова у сталном саставу свих органа за спровођење избора.

Члан 30.

Чланови Републичке изборне комисије и њихови заменици именују се на четири године, а чланови бирачких одбора и њихови заменици за сваке изборе.

Чланови и заменици чланова органа за спровођење избора не могу бити лица која су међусобно сродници по правој линији без обзира на степен сродства, у побочној закључно са трећим степеном сродства, а у тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, као ни брачни другови и лица која су у међусобном односу усвојиоца и усвојеника, односно стараоца и штићеника.

Ако је изборна комисија, односно бирачки одбор састављен супротно одредби става 2. овог члана тај орган се распушта, а избори, односно гласање се понављају.

Заменици чланова Републичке изборне комисије и чланова бирачких одбора имају иста права и одговорности као и чланови које замењују.

Право гласа у Републичкој изборној комисији или бирачком одбору има само члан тог органа, или, у његовом одсуству, заменик.

Члан 31.

Чланови органа за спровођење избора посланика и њихови заменици морају имати изборно право.

Члановима органа за спровођење избора и њиховим заменицима престаје функција у овим органима кад прихвате кандидатуру за посланике.

Члан 32.

Рад органа за спровођење избора јаван је.

Лица која прате рад органа за спровођење избора дужна су да поступају у складу с правилима која прописује Републичка изборна комисија.

Кад лица из става 2. овог члана прекрше правила о одржавању реда на бирачком месту или на други начин ометају рад органа за спровођење избора, орган за спровођење избора може их удаљити, а податке о томе уноси у записник.

Кандидат са изборне листе која је потврђена и проглашена не може присуствовати раду органа за спровођење избора.

2. Републичка изборна комисија

Члан 33.

Републичку изборну комисију у сталном саставу чине председник и шеснаест чланова које именује Народна скупштина Републике Србије на предлог посланичких група у Народној скупштини Републике Србије, а у проширеном саставу и по један представник подносиоца изборне листе.

Републичка изборна комисија има секретара кога именује Народна скупштина Републике Србије из реда стручних радника своје службе, који учествује у раду комисије без права одлучивања.

Републичка изборна комисија има и једног члана, представника републичке организације надлежне за послове статистике, који учествује у раду комисије без права одлучивања.

Председник, чланови Републичке изборне комисије и њен секретар имају заменике.

Председник, чланови Републичке изборне комисије и њихови заменици морају бити дипломирани правници.

Републичка изборна комисија решењем утврђује да подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав овог органа у року од 48 часова од проглашења изборне листе.

Решење о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносиоца изборне листе Републичка изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе у року од 24 часа од часа доношења решења.

Представник подносиоца изборне листе из става 1. овог закона постаје члан Републичке изборне комисије у проширеном саставу најкасније 24 часа од доношења решења.

Састав Републичке изборне комисије објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 34.

Републичка изборна комисија:

1. стара се о законитом спровођењу избора,
2. организује техничку припрему за изборе,
3. прати примену и даје објашњења у вези са применом овог закона **нарочито о спровођењу гласања у иностранству,***
4. утврђује јединствене стандарде за изборни материјал,
5. прописује обрасце и правила за спровођење изборних радњи прописаних овим законом,
6. прописује врсту спреја из члана 68. став 4. овог закона,
7. одређује и оглашава у „Службеном гласнику Републике Србије“ број и адресу бирачких места, најкасније 20 дана пре дана одређеног за одржавање избора,
8. образује бирачке одборе и именује председника и чланове бирачких одбора.
9. утврђује број гласачких листића за бирачка места, оверава их и заједно са овереним изводом из бирачког списка, записнички, предаје бирачким одборима,
10. одређује изборне акте који јој се достављају,
11. утврђује да ли је изборна листа састављена и поднета у складу са овим законом и проглашава,
12. доноси решење о проглашењу збирне изборне листе,
13. одређује начин чувања и руковања изборним материјалом,
14. утврђује и објављује резултате избора,
15. утврђује број мандата који припадају свакој изборној листи,
16. подноси извештај Народној скупштини Републике Србије о спроведеним изборима,
17. доставља податке органима надлежним за прикупљање и обраду статистичких података,
18. обавља и друге послове предвиђене овим законом.

Републичка изборна комисија доноси пословник о свом раду.

Обрасце из тач. 4. и 5. овог члана Републичка изборна комисија је дужна да у року од пет дана од дана расписивања избора стави на располагање учесницима у изборима.

*Службени гласник РС, број 18/2004

Члан 35.

Условe за рад Републичке изборне комисије обезбеђује Народна скупштина Републике Србије.

3. Бирачки одбор

Члан 36.

Бирачки одбор у сталном саставу чине: председник и најмање два члана, а у проширеном саставу и по један представник подносиоца изборне листе.

Председник и чланови бирачког одбора имају заменике.

Бирачки одбор именује се најдоцније 10 дана пре дана одређеног за одржавање избора.

Републичка изборна комисија, у року од 48 часова од часа доношења решења о проглашењу изборне листе, решењем утврђује који подносилац изборне листе испуњава услове за одређивање својих представника у проширени састав бирачког одбора.

Решење о испуњењу, односно неиспуњењу услова за одређивање представника подносиоца изборне листе Републичка изборна комисија доставља подносиоцу изборне листе у року од 24 часа од часа доношења тог решења.

Представник подносиоца изборне листе из става 1. овог члана постаје члан бирачког одбора у проширеном саставу најкасније 24 сата од часа доношења тог решења.

Подносиоци изборних листа могу се споразумети да у бирачки одбор одреде заједничког представника.

Члан 37.

Бирачки одбор непосредно спроводи гласање на бирачком месту, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту и обавља друге послове одређене овим законом.

Бирачки одбор се стара о одржавању реда на бирачком месту за време гласања.

Ближа правила о раду бирачког одбора прописује Републичка изборна комисија.

Члан 38.

У случају истовременог одржавања избора за народне посланике Народне скупштине Републике Србије и председника Републике бирачки одбори образовани за спровођење избора за народне посланике обављају послове бирачких одбора за избор председника Републике.

4. Представници подносилаца изборних листа у органима за спровођење избора

Члан 39.

Подносилац изборне листе из чл. 33. и 36. овог закона одређује представнике у органима за спровођење избора и о томе обавештава органе који су именовали органе за спровођење избора.

Пошто добију обавештење о лицима која улазе у проширен састав, органи за спровођење избора у сталном саставу, најдоцније у року од 24 часа од часа пријема обавештења, решењем утврђују имена лица која постају њихови чланови.

Ако подносилац изборне листе не одреди представника у орган за спровођење избора најдоцније пет дана пре дана одређеног за одржавање избора, тај орган наставља да ради и да пуноважно одлучује без представника подносиоца изборне листе.

VI. ИЗБОРНА ЛИСТА

1. Кандидовање

Члан 40.

Кандидате могу, под условима утврђеним овим законом, предложити регистроване политичке странке и страначке коалиције (у даљем тексту: политичке странке), као и групе грађана.*

У име политичке странке, односно групе грађана, предлог из става 1. овог члана може поднети само лице које је политичка странка, односно група грађана овластила.

У име коалиције странака, предлог из става 1. овог члана подносе највише два овлашћена лица.

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 40а*

На изборној листи мора бити 40% мање заступљеног пола. Међу сваких пет кандидата по редоследу на листи (првих пет места, других пет места и тако до краја листе) мора бити најмање по два кандидата – припадника оног пола који је мање заступљен на листи.**

Ако изборна листа не испуњава услове из става 1. овог члана сматраће се да садржи недостатке за проглашење изборне листе, а предлагач листе биће позван да отклони недостатке листе, у складу са овим законом.*

Ако предлагач листе не отклони недостатке из става 2. овог члана, Републичка изборна комисија одбиће проглашење изборне листе у складу са овим законом.*

*Службени гласник РС, број 18/2004

**Службени гласник РС, број 12/2020

Члан 41.

Подносилац изборне листе може повући листу најдоцније до дана утврђивања збирне изборне листе.

Повлачењем изборне листе престаје функција представника подносиоца листе у свим органима за спровођење избора, као и сва права која му у том својству по одредбама овог закона припадају.

2. Назив, утврђивање и проглашење изборне листе

Члан 42.

Назив изборне листе одређује се према називу политичке странке која подноси листу, а у назив се може укључити име и презиме лица које политичка странка одреди као носиоца изборне листе.

Ако две или више политичких странака поднесу заједничку изборну листу, назив изборне листе и највише два носиоца изборне листе одређују се споразумно.

Уз назив изборне листе групе грађана подносилац одређује ближу ознаку те листе, а у називу се може укључити име и презиме лица које група грађана одреди као носиоца изборне листе.

Лице одређено као носилац изборне листе може бити кандидат за народног посланика.

Лице одређено као носилац изборне листе може бити кандидат за други државни орган за који се истовремено спроводе избори.

Члан 43.

Изборна листа је утврђена кад је својим потписима подржи најмање 10.000 бирача.

Републичка изборна комисија прописује облик и садржај обрасца за потпис из става 1. овог члана и ставља га на располагање учесницима у изборима у року од пет дана од расписивања избора.

Бирач може својим потписом подржати изборну листу само једног предлагача. Сваки потпис из става 1. овог члана мора бити оверен **код јавног бележника или у општинској, односно градској управи, а у градовима и општинама за које нису именовани јавни бележници у основном суду, судској јединици, пријемној канцеларији основног суда или општинској, односно градској управи***.

Висину накнаде за оверу потписа утврдиће Министарство правде Републике Србије посебним актом.

*Службени гласник РС, број 68/2020

Члан 44.

Изборна листа доставља се Републичкој изборној комисији најдоцније 15 дана пре дана одређеног за одржавање избора.

Уз изборну листу, Републичкој изборној комисији доставља се документација, и то:

1. потврда о изборном праву за сваког кандидата са изборне листе, у којој је назначено име и презиме, датум рођења, занимање и лични број кандидата,
2. писмена изјава кандидата да прихвата кандидатуру,
3. потврда о пребивалишту кандидата,
4. писмена сагласност носиоца листе,
5. овлашћење лица која подносе изборну листу,
6. уверење о држављанству,
7. **у складу са овим законом оверени***, на посебном обрасцу, потписи бирача који су подржали одређену изборну листу.

*Службени гласник РС, број 68/2020

Члан 45.

Републичка изборна комисија проглашава изборну листу једне политичке странке (страначка изборна листа), листу две или више политичких странака (коалициона изборна листа), односно групе грађана (изборна листа групе грађана), одмах по пријему изборне листе и одговарајуће документације, а најкасније у року од 24 часа од пријема изборне листе.

Решење о проглашењу изборне листе из става 1. овог члана Републичка изборна комисија доставља без одлагања подносиоцу.

Члан 46.

Ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа није поднета благовремено, донеће решење о њеном одбацивању.

Ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке који су сметња за проглашење изборне листе у складу са овим законом, донеће, у року од 24 часа од пријема изборне листе, закључак којим се подносиоцу изборне листе налаже да најдоцније у року од 48 часова од часа достављања закључка отклони те недостатке. Тим закључком истовремено ће се подносиоцу изборне листе указати на радње које треба да обави ради отклањања недостатака.

Ако Републичка изборна комисија утврди да изборна листа садржи недостатке предвиђене овим законом, односно ако утврди да недостаци изборне листе нису отклоњени, или нису отклоњени у предвиђеном року, донеће у наредних 48 часова решење којим се одбија проглашење изборне листе.

3. Збирна изборна листа

Члан 47.

Збирну изборну листу утврђује Републичка изборна комисија и она садржи све изборне листе, са личним именима свих кандидата и подацима о години рођења, занимању и пребивалишту.

Редослед изборних листа, са именима свих кандидата, на збирној изборној листи утврђује се према редоследу њиховог проглашавања.

Збирну изборну листу Републичка изборна комисија објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“, најдоцније 10 дана пре дана одређеног за одржавање избора. За дан проглашења збирне изборне листе узима се дан њеног објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Сваки подносилац изборне листе има право да у року од 48 часова од дана објављивања збирне изборне листе изврши, преко лица које овласти, увид у све поднете изборне листе и документацију поднету уз њих.

VII. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОДНОСИЛАЦА ИЗБОРНИХ ЛИСТА И КАНДИДАТА СА ИЗБОРНИХ ЛИСТА

Члан 48.

Подносиоци изборних листа имају право да у јавним гласилима обавештавају грађане о програмима и активностима, као и о предложеним кандидатима, у складу са одредбама овог закона.

Члан 49.

Организације које емитују радио и телевизијски програм, чији је оснивач Република Србија, обавезне су да од дана расписивања избора, у оквиру политичко-информативног програма чија су чујност и видљивост обезбеђене на целој територији Републике, обезбеде представљање подносилаца изборних листа и кандидата са изборних листа, као и изношење и образлагање изборног програма подносилаца тих листа, у складу са овим законом.

Организацијама из става 1. овог члана није дозвољено да, под било којим условима, омогуће представљање кандидата и изношење и образлагање програма подносилаца изборних листа у комерцијалном, забавном или другом програму.

Члан 50.

Уредници и водитељи политичко-информативних и специјализованих емисија организација из члана 49. овог закона обавезни су да у току изборне кампање независно и објективно представљају све кандидате, а водитељи емисија морају имати непристрасан однос према свим заступљеним политичким, социјалним и етничко-културним програмима политичких странака чији се кандидати представљају.

У складу са одредбом става 1. овог члана а на основу члана 5. став 2. овог закона, организују се емисије којима се обезбеђује јавно сучељавање изборних програма подносилаца изборних листа и кандидата са тих листа.

Члан 51.

По два представника Јавног предузећа које емитује радио и телевизијски програм а чији је оснивач Република Србија, Владе Републике Србије и политичких странака које имају посланике у Народној скупштини Републике Србије, споразумом утврђују број и трајање емисија за представљање политичких странака, политичких организација односно група грађана које намеравају да учествују на изборима.

Споразум из става 1. овог члана закључује се најдоцније пет дана од дана доношења одлуке о расписивању избора и без одлагања јавно објављује.

Средства јавног обавештавања из става 1. овог члана, уз учешће представника оснивача и подносилаца изборних листа, утврђују ближа правила за представљање подносилаца изборних листа, изборних програма и кандидата са изборних листа.

VIII. СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

1. Бирачка места

Члан 52.

Гласање за посланике обавља се на бирачком месту. Бирачко место одређује се за гласање највише 2.500, а најмање 100 бирача. Ближа правила у вези са бирачким местом утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 53.

Бирач гласа на бирачком месту на коме је уписан у извод из бирачког списка.

Изузетно, бирач може да гласа и изван бирачког места на коме је уписан у извод из бирачког списка, под условима и у поступку одређеним овим законом.*

Начин гласања изван бирачког места и број бирача који су тако гласали, уноси се у записник о раду бирачког одбора.*

*Службени гласник РС, број 18/2004

Члан 54.

Сваком бирачу обавезно се, најдоцније пет дана пре дана одржавања избора, доставља обавештење о дану и времену одржавања избора, са бројем и адресом бирачког места на коме гласа и бројем под којим је уписан у извод из бирачког списка.

Обавештење из става 1. овог члана бирачима доставља орган надлежан за вођење бирачког списка.

Члан 55.

Сваки бирач гласа лично.

Бирач у току одржавања избора може гласати само једанпут. Гласање је тајно.

Гласа се на овереним гласачким листићима.

На бирачком месту и на 50 метара од бирачког места забрањено је истицање симбола политичких странака и другог пропагандног материјала.

Ако се у току гласања наруше правила из ст. 1. до 4. овог члана, бирачки одбор се распушта, а гласање на том бирачком месту се понавља.

На бирачком месту забрањено је коришћење пејџера, мобилних телефона и других средстава веза и комуникација.

Ближа упутства о мерама којима се обезбеђује тајност гласања утврђује Републичка изборна комисија.

Члан 56.

Бирачка места се отварају у 7,00 часова, а затварају у 20,00 часова. У току тог времена бирачко место мора бити непрекидно отворено.

Бирачима који су се затекли на бирачком месту у тренутку његовог затварања омогућиће се да гласају.

Гласање у иностранству траје два дана и завршава се истог дана и часа по локалном времену које одговара завршетку гласања у Републици Србији.*

*Службени гласник РС, број 18/2004

Члан 57.

Ако се на бирачком месту наруши ред, бирачки одбор може прекинути гласање док се ред не успостави. Разлози и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора.

Ако је гласање прекинуто дуже од једног часа, продужава се за онолико времена колико је прекид трајао.

Члан 58.

Док је бирачко место отворено и док траје гласање сви чланови бирачког одбора или њихови заменици морају бити на бирачком месту.

За свако бирачко место обезбедиће се посебна просторија у којој је могуће обезбедити тајност гласања.

У просторији у којој се обавља гласање може бити присутан само онолики број бирача колико има обезбеђених места за тајност гласања.

Забрањено је задржавање на бирачком месту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора која су утврђена овим законом.

Припадници полиције на дужности могу ући на бирачко место само ако су на бирачком месту нарушени ред и мир, на позив председника бирачког одбора.

Због повреде одредаба ст. 1. до 5. овог члана може се поднети приговор Републичкој изборној комисији, која одлучује да ли ће се гласање на том бирачком месту поновити.

2. Изборни материјал

Члан 59.

Гласачки листић садржи:

1. редни број који се ставља испред назива изборне листе,
2. називе изборних листа, према редоследу утврђеном на збирној листи, са личним именом првог кандидата са листе,
3. напомену да се гласа само за једну изборну листу, заокруживањем редног броја испред назива те листе.

Члан 60.

Гласачке листиће припрема и оверава Републичка изборна комисија.

Републичка изборна комисија утврђује број гласачких листића, који мора бити једнак броју бирача уписаних у бирачки списак.

Републичка изборна комисија контролише припрему и оверу гласачких листића и одређује број резервних гласачких листића.

Гласачки листићи штампају се на једном месту, на хартији заштићеној воденим жигом.

Подносилац изборне листе доставља Републичкој изборној комисији име лица које има право да присуствује штампању, бројању, паковању гласачких листића и њиховом достављању органима надлежним за спровођење избора.

У општинама где су у службеној употреби језици националних мањина гласачки листићи се штампају и на тим језицима.

Републичка изборна комисија ближе прописује облик и изглед гласачких листића, начин и контролу њиховог штампања и достављање и руковање гласачким листићима.

Члан 61.

Министар надлежан за послове управе ближе ће прописати облик и димензије гласачке кутије. Гласачке кутије морају да буду од провидног материјала (плексиглас, пластика или слични материјал).

Члан 62.

Републичка изборна комисија је дужна да за сваки бирачки одбор благовремено припреми материјал за гласање, а нарочито потребан број гласачких листића, збирну изборну листу, извод из бирачког списка, потврде о изборном праву као и образац записника о раду бирачког одбора.

Примопредаја изборног материјала врши се најдоцније 48 часова пре дана одржавања избора.

Општинска управа стара се о уређивању бирачких места и припрема за сваки бирачки одбор потребан број гласачких кутија са прибором за њихово печатење и прибором за писање.

На дан избора, пре почетка гласања, бирачки одбор утврђује да ли је припремљени изборни материјал за то бирачко место потпун и исправан, да ли је бирачко место уређено на начин којим се обезбеђује тајност гласања и да ли гласање може почети, што уноси у записник о свом раду.

Члан 63.

Збирна изборна листа, с називима изборних листа и именима свих кандидата, мора за време гласања бити видно истакнута на бирачком месту.

Садржај, облик и начин истицања збирне изборне листе из става 1. овог члана прописује Републичка изборна комисија.

Члан 64.

Представници подносилаца изборних листа и кандидати за посланике имају право увида у изборни материјал, а нарочито у изводе из бирачких спискова, записнике бирачког одбора, записнике Републичке изборне комисије и гласачке листиће. Увид се врши у службеним просторијама Републичке изборне комисије, као и код органа код којих се изборни материјал налази. Увид у изборни материјал може се извршити у року од пет дана од дана одржавања избора.

Члан 65.

Изборни материјал чува се најмање четири године.

Републичка изборна комисија прописује начин коришћења изборног материјала.

Члан 66.

Републичка изборна комисија прописује садржину и облик образаца и изборног материјала потребних за спровођење избора у року од 15 дана од дана њеног именованја.

3. Гласање

Члан 67.

Бирачки одбор проверава гласачку кутију у присуству бирача који први дође на бирачко место. Резултат контроле уписује се у контролни лист, који потписују чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко место.

У гласачку кутију убацује се контролни лист, а затим се она у присуству првог бирача печати, што се уноси у записник о раду бирачког одбора.

По отварању гласачке кутије, најпре се проверава да ли у њој постоји контролни лист. Ако у гласачкој кутији нема контролног листа, бирачки одбор се распушта и именује се нови, а гласање на том бирачком месту се понавља.

Образац контролног листа и начин печатења гласачке кутије прописује Републичка изборна комисија.

Члан 68.

Бирач најпре саопштава бирачком одбору своје лично име и предаје обавештење о гласању, а личном картом или другом исправом доказује свој идентитет.

Бирач не може гласати без подношења доказа о свом идентитету. Председник или члан бирачког одбора, пошто утврди идентитет бирача, заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка и објашњава му начин гласања.

Бирач потписује бирачки списак и преузима гласачки листић.

Сваком бирачу који је приступио гласању и примио гласачки материјал, специјалним спрејом ће бити обележен кажипрст десне руке, као знак да је већ гласао. Трајање ознаке на кажипрсту је минимум 24 часа.

Члан 69.

Чланови бирачког одбора не смеју ни на који начин утицати на одлуку бирача.

Чланови бирачког одбора дужни су да бирачу, на његов захтев, поновно објасне начин гласања.

Чланови бирачког одбора дужни су, нарочито да пазе да нико не омета бирача приликом попуњавања гласачког листића и да у потпуности буде обезбеђена тајност гласања.

Ако се у току гласања повреде одредбе из ст. 1. до 3. овог члана Републичка изборна комисија распушта бирачки одбор, образује нови бирачки одбор и одређује понављање гласања у том бирачком одбору.

Члан 70.

Бирач може гласати само за једну изборну листу са гласачког листића. Глас се заокружењем редног броја испред назива изборне листе за коју се гласа.

Бирач сам пресавија попуњени гласачки листић тако да се не види како је гласао и ставља га у одговарајућу гласачку кутију, а затим напушта бирачко место.

Члан 71.

На дан избора не могу се вршити никакве промене у изводима из бирачких спискова.

Ако поступи противно одредби става 1. овог члана, бирачки одбор се распушта, а гласање на том бирачком месту се понавља.

Члан 72.

Бирач који није у могућности да на бирачком месту лично гласа (слепо, инвалидно или неписмено лице) има право да поведе лице које ће уместо њега, на начин које му оно одреди, испунити листић, односно обавити гласање.

Начин гласања за бирача из става 1. овог члана уноси се у записник.

Члан 72а*

Бирач који није у могућности да гласа на бирачком месту (немоћно или спречено лице) може, најкасније до 11 часова на дан гласања, обавестити бирачки одбор о томе да жели да гласа.*

Три члана бирачког одбора у проширеном саставу бирачког одбора који су представници подносилаца три различите изборне листе које одреди бирачки одбор одлазе код таквог бирача, утврђују његов идентитет и предају му службену коверту, оверени гласачки листић, збирну изборну листу, потврду о бирачком праву и посебан коверат за попуњени гласачки листић, упознају га са начином гласања, па напуштају просторију у којој бирач гласа.*

Пошто гласа, бирач потписује потврду о бирачком праву, пресавија гласачки листић и ставља га у посебан коверат који присутни чланови бирачког одбора пред њим печате жигом на печатном воску, после чега стављају у службени коверат потписану потврду о бирачком праву и посебан коверат у коме се налази гласачки листић.*

По повратку на бирачко место, чланови бирачког одбора одмах предају осталим члановима бирачког одбора службени коверат, који бирачки одбор отвара, на основу потписане потврде о бирачком праву заокружује редни број под којим је бирач уписан у изводу из бирачког списка и на крају отвара запечаћени коверат из кога вади пресавијени гласачки листић и тако га убацује у гласачку кутију да се не види за кога је бирач гласао.*

Ако у службеном коверту нема потписане потврде о бирачком праву, сматра се да бирач није гласао.*

*Службени гласник РС, број 18/2004

Члан 726*

Бирач који се на дан гласања налази у притвору или издржава заводску санкцију, гласа на бирачком месту унутар завода у коме се налази.*

Републичка изборна комисија одређује посебна бирачка места унутар завода и именује чланове бирачког одбора у сталном и проширеном саставу. Лица која раде у министарству надлежном за послове правосуђа и лица која гласају у заводу не могу бити у саставу бирачког одбора.*

Министарство надлежно за послове управе припрема и оверава посебне изводе из бирачког списка за сваки завод и доставља их Републичкој изборној комисији у року од 24 часа од дана доношења решења о закључењу бирачког списка.**

Посебне изводе из става 3. овог члана Републичка изборна комисија доставља бирачким одборима у заводима.**

*Службени гласник РС, број 18/2004

**Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 73.*

Бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије гласају на објављеном бирачком месту које је најближе јединици или установи у којој служе војни рок или се налазе на војној вежби, односно на школовању.*

Републичка изборна комисија, најкасније 20 дана пре дана одржавања избора, у „Службеном гласнику Републике Србије“ објављује на којим ће, већ одређеним, бирачким местима гласати војници који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије.*

Министарство надлежно за послове управе припрема и оверава посебне изводе из бирачког списка за гласање бирача из става 1. овог члана и доставља их Републичкој изборној комисији у року од 24 часа од дана доношења решења о закључењу бирачког списка.*

Посебне изводе из става 3. овог члана Републичка изборна комисија доставља бирачким одборима на бирачким местима на којима гласају бирачи који су на одслужењу војног рока, на војној вежби или на школовању у јединицама или установама Војске Србије.*

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 73а*

Бирачи који имају боравиште у иностранству гласају у дипломатско-конзуларним представништвима* Републике Србије** и на посебним бирачким местима која одређује Републичка изборна комисија, по прибављеном мишљењу министарства надлежног за иностране послове.*

Министарство надлежно за послове управе припрема и оверава посебне изводе из бирачког списка за гласање бирача из става 1. овог члана и доставља их Републичкој изборној комисији у року од 24 часа од дана доношења решења о закључењу бирачког списка.**

Посебне изводе из става 2. овог члана Републичка изборна комисија доставља министарству надлежном за иностране послове које их, заједно са осталим изборним материјалом, прослеђује на сва бирачка места у иностранству.**

Чланове бирачког одбора у сталном саставу у иностранству именује Републичка изборна комисија, на предлог министарства надлежног за иностране послове.*

Бирачки одбор у проширеном саставу у иностранству чини по један представник подносиоца изборне листе чија је листа проглашена. Чланове бирачког одбора у проширеном саставу у иностранству именује Републичка изборна комисија, на предлог подносиоца изборне листе чија је листа проглашена.*

Председник бирачког одбора именује се, по правилу, из реда дипломираних правника запослених у дипломатско-конзуларном представништву.*

*Службени гласник РС, број 18/2004

**Службени гласник РС, број 36/2011

Чл. 73б до 73г

Престали су да важе (види члан 29. Закона - 104/2009-57)

IX. УТВРЂИВАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА

1. Утврђивање резултата избора

Члан 74.

По завршеном гласању бирачки одбор приступа утврђивању резултата гласања на бирачком месту.

Бирачки одбор утврђује број неупотребљених гласачких листића и ставља их у посебан омот који печати.

На основу извода из бирачког списка, бирачки одбор утврђује укупан број бирача који су гласали.

Кад се гласачка кутија отвори, после провере контролног листа, важећи гласачки листићи одвајају се од неважећих.

Бирачки одбор констатује број неважећих гласачких листића и уноси га у записник, а потом утврђује број важећих листића и број гласова за сваку изборну листу, што такође уноси у записник.

Неважећи гласачки листић јесте непопуњени гласачки листић, листић који је попуњен тако да се не може утврдити за коју се изборну листу гласало и листић на коме је заокружено више од једне изборне листе.

Ако је на гласачком листићу заокружено име и презиме првог кандидата на изборној листи или је заокружен назив или део назива изборне листе, односно ако су истовремено заокружени редни број и назив изборне листе и име и презиме првог кандидата, такав изборни листић сматра се важећим.

Ако се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су гласали, бирачки одбор се распушта и именује нови, а гласање на том бирачком месту понавља се.

Члан 75.

Бирачки одбор по утврђивању резултата гласања у записник о свом раду уноси број примљених гласачких листића; број неупотребљених гласачких листића; број неважећих гласачких листића; број важећих гласачких листића; број гласова датих за сваку изборну листу; број бирача према изводу из бирачког списка и број бирача који су гласали.

У записник о раду бирачког одбора уносе се и примедбе и мишљења чланова бирачког одбора, подносилаца изборних листа и заједничких представника подносилаца изборних листа, као и све друге чињенице од значаја за гласање.

Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

Члан 76.

Записник о раду бирачког одбора израђује се на прописаном обрасцу који се штампа у шест примерака.

У општинама где су у службеној употреби језици националних мањина записник о раду бирачког одбора штампа се и на тим језицима.

Први примерак записника са утврђеним изборним материјалом доставља се Републичкој изборној комисији.

Други примерак записника истиче се на бирачком месту на јавни увид.

Преостала четири примерка записника уручују се представницима подносилаца изборних листа које су освојиле највећи број гласова на том бирачком месту и то одмах уколико подносилац изборне листе има представника у бирачком одбору, а уколико га нема представник подносиоца изборне листе може преузети примерак записника од изборне комисије у року од 12 часова.

Остали подносиоци изборне листе имају право да, у року од 12 часова од достављања материјала са бирачког места Републичкој изборној комисији, од Републичке изборне комисије добију оверену фотокопију записника са бирачког места.

Члан 77.

По утврђивању резултата гласања бирачки одбор ће без одлагања, а најдоцније у року од 18 часова од часа затварања бирачког места, доставити Републичкој изборној комисији: записник о раду, извод из бирачког списка; неупотребљене и, одвојено, употребљене гласачке листиће; неважеће и, одвојено, важеће гласачке листиће, као и преостали изборни материјал.

Члан 78.

У року од 96 часова од затварања бирачких места, Републичка изборна комисија записнички утврђује: укупан број бирача уписаних у бирачки списак; број бирача који је гласао на бирачким местима; укупан број гласачких листића примљених на бирачким местима; укупан број неупотребљених гласачких листића; укупан број неважећих гласачких листића; укупан број важећих гласачких листића; број гласова датих за сваку изборну листу појединачно.

Републичка изборна комисија утврђује резултате избора и о томе сачињава посебан записник.

Републичка изборна комисија прописује садржај и облик обрасца записника о свом раду.

Члан 79.

Подносиоци изборних листа могу Републичкој изборној комисији пријавити лице које ће имати право да присуствује статистичкој обради података у Републичкој изборној комисији.

Члан 80.

Свакој изборној листи припада број мандата који је сразмеран броју добијених гласова.

Члан 81.

У расподели мандата учествују само изборне листе које су добиле најмање **3%*** гласова од укупног броја гласова бирача који су гласали у изборној јединици.

Политичке странке националних мањина и коалиције политичких странака националних мањина учествују у расподели мандата и кад су добиле мање од 3% гласова од укупног броја бирача који су гласали, при чему се приликом расподеле мандата применом система највећег количника, количници свих изборних листа политичких странака националних мањина и коалиција политичких странака националних мањина увећавају за 35%.*

Политичка странка националне мањине, у смислу става 2. овог члана, јесте она странка за коју је Републичка изборна комисија утврдила да јој је основни циљ представљање и заступање интереса националне мањине и заштита и побољшање права припадника националне мањине, у складу с међународно правним стандардима.*

О томе да ли подносилац изборне листе има положај политичке странке националне мањине или коалиције политичких странака националних мањина, у смислу става 2. овог члана, одлучује Републичка изборна комисија посебним решењем при проглашењу изборне листе, а на предлог подносиоца изборне листе који мора бити достављен при подношењу изборне листе. Републичка изборна комисија може затражити мишљење надлежног националног савета националне мањине о томе да ли је подносилац изборне листе политичка странка националне мањине или коалиција политичких странака националних мањина.*

*Службени гласник РС, број 12/2020

Члан 82.

Републичка изборна комисија расподељује мандате применом система највећег количника.

Мандати се расподељују тако што се укупан број гласова који је добила свака поједина изборна листа подели бројевима од један до закључно са бројем 250.

Добијени количници разврставају се по величини а у обзир се узима 250 највећих количника. Свака изборна листа добија онолико мандата колико тих количника на њу отпада.

Ако две изборне листе или више изборних листа добију исте количнике на основу којих се додељује један мандат а нема више нерасподељених

мандата, мандат ће се доделити листи која је добила укупан већи број гласова.

Ако ниједна изборна листа није добила најмање **3%*** гласова, расподела ће се извршити на начин одређен у ст. 1. до 3. овог члана.

*Службени гласник РС, број 12/2020

Члан 83.

Мандати који припадају одређеној изборној листи додељују се кандидатима са те листе, у складу са одредбама овог закона.

Кад одређеној изборној листи припадне више мандата него што је на тој листи предложено кандидата за посланике, мандат се додељује изборној листи која има следећи највећи количник.

Престао је да важи ранији члан 84. (види [Одлуку УС - 28/2011-22](#))

Члан 84.*

Републичка изборна комисија ће најкасније у року од 10 дана од дана објављивања укупних резултата избора све добијене мандате са изборне листе доделити кандидатима по редоследу на изборној листи, почев од првог кандидата са листе.*

*Службени гласник РС, број 36/2011

2. Објављивање резултата избора

Члан 85.

Републичка изборна комисија објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” податке о укупним резултатима избора посланика и то о:

1. броју бирача уписаних у бирачки списак,
2. укупном броју бирача који су гласали,
3. броју примљених гласачких листића,
4. броју неупотребљених гласачких листића,
5. броју употребљених гласачких листића,
6. броју неважећих гласачких листића,
7. броју важећих гласачких листића,
8. броју гласова који су добиле поједине изборне листе,
9. броју мандата који су добиле поједине изборне листе.

Члан 86.

Резултате избора Републичка изборна комисија објављује у року од 96 часова од часа завршетка гласања.

Од завршетка гласања до објављивања резултата избора, Републичка изборна комисија објављује преко средстава обавештавања привремене податке о резултатима избора.

Резултати избора објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 87.

Републичка изборна комисија издаје посланику уверење да је изабран.

Х. ПРЕСТАНАК МАНДАТА, ПОНОВНИ ИЗБОРИ И ПОПУЊАВАЊЕ УПРАЖЊЕНИХ ПОСЛАНИЧКИХ МЕСТА

1. Престанак мандата

Члан 88.

Посланику престаје мандат пре истека времена на које је изабран:

1. престала је да важи (види Одлуку [УС – 57/2003-41](#)),
2. подношењем оставке,
3. ако је правоснажном судском одлуком осуђен на казну затвора безусловно у трајању од најмање шест месеци,
4. ако је правоснажном судском одлуком лишен пословне способности,
5. преузимањем посла или функције који су, према овом закону, неспојиви са функцијом посланика,
6. губљењем држављанства,
7. ако му престане пребивалиште на територији Републике Србије,
8. ако наступи смрт посланика,
9. престала је да важи (види Одлуку [УС – 57/2003-41](#)).

Посланик лично подноси оставку, оверену код органа надлежног за оверу потписа, председнику Народне скупштине, у року од три дана од дана овере.*

Посланику мандат престаје даном наступања случаја из става 1. овог члана.

Дан престанка мандата констатује Народна скупштина Републике Србије одмах после пријема обавештења о разлозима за престанак мандата посланика, на седници која је у току, односно на првој наредној седници.*

*Службени гласник РС, број 36/2011

Члан 89.

Поновни избори спроводе се ако Републичка изборна комисија поништи изборе због неправилности у спровођењу избора у случајевима утврђеним овим законом.

Члан 90.

Ако Републичка изборна комисија поништи изборе на поједином бирачком месту, гласање се понавља само на том бирачком месту.

Кад се избори понављају у случајевима утврђеним овим законом Републичка изборна комисија доноси решење о понављању гласања.

У случају из чл. 89. и 90. овог закона резултат избора се утврђује по завршетку поновљеног гласања.

Члан 91.

Поновни избори се спроводе на начин и по поступку који су овим законом утврђени за спровођење избора.

Поновљене изборе расписује Републичка изборна комисија.

Поновни избори спроводе се најдоцније 15 дана од дана поништења избора у Републици Србији, односно седам дана од дана поништења избора на бирачком месту.

Поновни избори се спроводе по листи кандидата која је утврђена за изборе који су поништени, осим кад су избори поништени због неправилности у утврђивању изборне листе.

Члан 92.

Ако на основу члана 88. став 1. овог закона посланику престане мандат пре истека времена на које је изабран, мандат се додељује новом посланику, на начин утврђен овим чланом.

Кад посланику престане мандат пре истека времена на које је изабран, мандат се додељује првом следећем кандидату са исте изборне листе коме није био додељен мандат посланика.*

Кад посланику који је изабран са коалиционе изборне листе престане мандат пре истека времена на које је изабран, мандат се додељује првом следећем кандидату на изборној листи коме није био додељен мандат – припаднику исте политичке странке.*

Кандидату коме је био додељен мандат посланика, а коме је мандат престао због преузимања функције члана Владе, мандат се поново додељује у истом сазиву Народне скупштине под условима:*

– да је кандидату престала функција члана Владе,*

– да постоји упражњено посланичко место које припада истој изборној листи, и*

– да је Републичкој изборној комисији кандидат поднео захтев за доделу мандата посланика.*

Кад посланику престане мандат пре истека времена на које је изабран у случајевима из става 1. овог члана, а на изборној листи са које је посланик био изабран нема кандидата за које подносилац изборне листе није добио мандат, мандат припада подносиоцу изборне листе који има следећи највећи количник а за њега није добио мандат.

Мандат новог посланика траје до истека мандата посланика коме је престао мандат.

У случајевима из **ст. 2, 3. и 5.*** овог члана од кандидата се пре утврђивања мандата прибавља писмена сагласност да прихвата мандат.

*Службени гласник РС, број 36/2011

XI. ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

Члан 93.

Органи надлежни за спровођење избора дужни су да у току изборног поступка обавештавају бираче о њиховим изборним правима и о начину заштите тих права.

Члан 94.

Сваки бирач, кандидат за посланика и подносилац изборне листе има право на заштиту изборног права, по поступку утврђеном овим законом.

Члан 95.

Сваки бирач, кандидат и подносилац изборне листе има право да поднесе приговор Републичкој изборној комисији због повреде изборног права у току избора или неправилности у поступку предлагања односно избора.

Приговор против одлуке, радње или пропуста бирачког одбора подноси се Републичкој изборној комисији.

Приговор из ст. 1. и 2. овог члана подноси се у року од 24 часа од часа кад је донета одлука односно извршена радња коју подносилац приговора сматра неправилном, односно од часа кад је учињен пропуст.

Члан 96.

Републичка изборна комисија доноси решење у року од 48 часова од часа пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора **и свим подносиоцима изборних листа.***

Ако Републичка изборна комисија усвоји приговор, поништиће одлуку или радњу.

Ако Републичка изборна комисија по приговору не донесе решење у роковима предвиђеним овим законом, сматраће се да је приговор усвојен.

*Службени гласник РС, број 18/2004

Члан 97.

Против сваког решења Републичке изборне комисије донетог по приговору може се изјавити жалба* Управном суду**.

Жалба се подноси преко Републичке изборне комисије у року од 48 часова од пријема решења.

Републичка изборна комисија дужна је да у року од 24 часа од пријема жалбе достави **Управном суду**** приговор и све потребне списе.

Управни суд** одлучује по жалби сходном применом одредаба закона којим се уређује поступак у управним споровима.

Одлука по жалби донеће се најкасније у року од 48 часова од пријема жалбе са списима.

Одлука донета у поступку по жалби је правноснажна и против ње се не могу поднети ванредна правна средства предвиђена законом којим се уређује управни спор.**

Ако суд усвоји жалбу **и поништи изборну радњу, односно изборе***, одговарајућа изборна радња, односно избори поновиће се најдоцније за десет дана.

*Службени гласник РС, број 18/2004

**Службени гласник РС, број 36/2011

II. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ИЗБОРА

Члан 98.

Средства за рад органа за спровођење избора, изборни материјал и друге трошкове спровођења избора обезбеђују се у буџету Републике.

Захтев за доделу средстава са спецификацијом укупних трошкова подноси Републичка изборна комисија.

Средства која се исплаћују као накнада за рад лица у органима за спровођење избора ослобођена су плаћања пореза и доприноса.

Члан 99.

У поступку спровођења избора општи надзор над поступцима политичких странака, кандидата и средстава јавног обавештавања у току изборних активности спроводи надзорни одбор.

Надзорни одбор има десет чланова од којих половину чланова именује Народна скупштина Републике Србије на предлог Владе Републике Србије, а половину на предлог посланичких група у Народној скупштини Републике Србије из реда истакнутих јавних радника, под условом да они нису чланови органа политичких странака које учествују на изборима.

Председника надзорног одбора бирају између себе чланови надзорног одбора тајним гласањем.

Члан 100.

Надзорни одбор:

1. прати предизборне активности и указује на евентуалне неправилности у поступању политичких странака, кандидата и других учесника у изборном поступку,
2. контролише поступање средстава јавног обавештавања у примени одредаба овог закона које се односе на обезбеђивање равноправних услова за представљање подносилаца изборних листа и кандидата са изборних листа,
3. предлаже мере за поштовање једнакости кандидата у излагању њихових програма,
4. обраћа се јавности ради заштите моралног интегритета личности кандидата,
5. упозорава на поступке политичких странака органа управе, кандидата и средстава јавног обавештавања којима се омета изборна кампања и угрожава једнакост права свих кандидата.

Ако било који учесник у изборној кампањи својим понашањем позива на насиље, шири националну, верску или расну мржњу или подстиче на неравноправност полова, надзорни одбор за изборну кампању без одлагања ће дати иницијативу за покретање поступка пред надлежним државним органима.

Ако се споразум из члана 51. овог закона не закључи у предвиђеном року, надзорни одбор утврдиће број и трајање емисија за равноправно представљање подносилаца изборних листа.

Члан 101.

Народна скупштина Републике Србије именуваће чланове Републичке изборне комисије у року од 20 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Републичка изборна комисија донеће акте предвиђене овим законом најдоцније у року од пет дана од дана именовања својих чланова.

Републичка изборна комисија одређује бирачка места на којима ће се обавити гласање за народне посланике тако да се омогући бирачима да гласање за те посланике и за друге посланике, односно одборнике, за које се истог дана спровode избори обаве у истој просторији или, по могућности, у најближој просторији у којој се истовремено спровode други избори.

Члан 102.

Републичка организација надлежна за послове статистике објавиће у „Службеном гласнику Републике Србије” податке о броју бирача у року од десет дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 103.

Престао је да важи (види члан 24. Закона – 72/2003-1)

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 104.

Казном затвора до три године казниће се за кривично дело члан Републичке изборне комисије или члан бирачког одбора, или друго лице које у вршењу дужности у вези са избором посланика измени број датих гласова додавањем или одузимањем гласачких листића или гласова при пребројавању или које објави резултат избора који не одговара обављеном гласању.

Члан 105.

Престао је да важи (види члан 431. Законика – 85/2005-30)

Члан 106.

Новчаном казном или казном затвора до једне године казниће се за кривично дело:

1. ко после обављених избора за избор посланика позове бирача на одговорност због гласања или захтева од њега да каже како је гласао или зашто није гласао,
2. ко на изборима за избор посланика гласа уместо другог бирача под његовим именом или на истом гласању гласа два или више пута,
3. ко на изборима за посланике уништи, оштети, одузме или прикрије гласачки листић којим је обављено гласање, неку од исправа о изборима или било који предмет намењен изборима или гласању.

Ако дело из става 1. овог члана учини члан Републичке изборне комисије, члан бирачког одбора или друго лице у вршењу дужности у вези са наведеним изборима – казниће се затвором од три месеца до три године.

Члан 107.

Престао је да важи (види члан 431. Законика – 85/2005-30)

Члан 108.

Новчаном казном **од 100.000 до 600.000 динара*** казниће се за прекршај организација која објави процену резултата избора или претходне резултате избора, супротно одредби члана 5. став 3. овог закона.

За прекршај из става 1. казниће се и одговорно лице у организацији новчаном казном **од 20.000 до 50.000 динара***.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и лице које објави процену резултата избора или претходне резултате избора новчаном казном **од 10.000 до 40.000 динара***.

*Службени гласник РС, број 101/2005

Члан 109.

Новчаном казном **од 25.000 до 50.000 динара*** казниће се за прекршај члан бирачког одбора или Републичке изборне комисије, који онемогући праћење рада органа за спровођење избора (члан 32. став 2. Закона).

*Службени гласник РС, број 101/2005

Члан 110.

Новчаном казном **од 50.000 до 800.000 динара*** казниће се за прекршај организације из члана 51. овог закона ако не извршавају обавезе утврђене одредбама овог закона односно ако омогуће представљање кандидата супротно члану 49. став 2. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у организацији из члана 51. овог закона новчаном казном **од 10.000 до 30.000 динара***.

*Службени гласник РС, број 101/2005

Члан 111.

Новчаном казном **од 20.000 до 50.000 динара*** казниће се руководилац органа надлежног за вођење бирачких спискова уколико не изврши обавезе из чл. 12, 19. и 54. Закона.

*Службени гласник РС, број 101/2005

Члан 112.

Новчаном казном **од 100.000 до 400.000 динара*** казниће се за прекршај политичка странка, коалиција односно друга политичка организација или друго правно лице које супротно одредбама овог закона истиче симболе политичке странке, односно друге политичке организације, као и други пропагандни материјал (члан 55. Закона).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у политичкој организацији или другом правном лицу новчаном казном **од 10.000 до 25.000 динара***.

*Службени гласник РС, број 101/2005

Члан 113.

Новчаном казном **од 10.000 до 30.000 динара*** казниће се за прекршај лице које на бирачком месту користи пејџер, мобилни телефон и друга средства веза и комуникација (члан 55. Закона).

*Службени гласник РС, број 101/2005

Члан 114.

Новчаном казном **од 10.000 до 30.000 динара*** казниће се лице које изазове неред на бирачком месту, услед чега је гласање морало бити прекинуто (члан 57. Закона)

*Службени гласник РС, број 101/2005

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 115.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“

Члан 116.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о избору народних посланика („Службени гласник РС“, бр. 79/92, 83/92, 53/93, 67/93, 90/93, 107/93, 48/94 и 32/97).

Члан 117.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о изборним јединицама за избор народних посланика („Службени гласник РС“, број 32/97).

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У „ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ“ ЗАКОНА

*Закон о изменама и допунама Закона о избору народних посланика:
"Службени гласник РС", број 18/2004-1*

Члан 16.

Министарство надлежно за унутрашње послове дужно је да у року од 30 дана од ступања овог закона на снагу достави министарству надлежном за послове управе списак бирача који имају боравиште у иностранству.

Министарство надлежно за послове управе дужно је да успостави Посебну евиденцију бирача у иностранству у року од 30 дана од пријема списка бирача који имају боравиште у иностранству.

Члан 17.

Ако избори за Народну скупштину буду одржани пре успостављања Посебне евиденције бирача у иностранству, министарство надлежно за иностране послове, одмах по расписивању избора, путем јавног огласа обавестиће бираче који имају боравиште у иностранству да су расписани избори и позвати их да дипломатско-конзуларним представништвима државне заједнице Србија и Црна Гора доставе податке потребне за ажурирање бирачког списка.

Добијене податке министарство надлежно за иностране послове доставиће Републичкој изборној комисији најкасније 15 дана пре дана одржавања избора. Републичка изборна комисија ће, на основу достављених података, сачинити и оверити посебне изводе из бирачког списка за свако бирачко место у иностранству и доставити их министарству надлежном за иностране послове које ће их, заједно са осталим изборним материјалом, проследити на сва бирачка места у иностранству на којима ће се гласати.

Члан 18.

Овај закон на снагу ступа наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

*Закон о изменама и допунама Закона о избору народних посланика:
"Службени гласник РС", број 36/2011-93*

Члан 17.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а одредбе чл. 13. и 15. овог закона примењују се од расписивања наредних избора за народне посланике Народне скупштине Републике Србије.

Закон о измени и допуни Закона о избору народних посланика: "Службени гласник РС", број 68/2020-3

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.